HE laiksi Liikenneturvasta annetun lain muuttamisesta ja laiksi tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta

Yli-insinööri Marcus Merin

23.11.2016

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Nykytila

Liikenneturva

- Julkisoikeudellinen yhdistys, joka edistää tieliikenteen turvallisuutta vaikuttamalla ihmisten liikennekäyttäytymiseen ja liikennekulttuuriin.
- Vuoden 2004 alusta lähtien Liikenneturvan toiminta on säädetty lailla.
- LVM ohjaa ja valvoo Liikenneturvan toimintaa. Ohjauksen ja valvonnan ohella LVM:llä on myös valtioneuvoston määräämä edustaja Liikenneturvan hallituksessa.

Tie- ja maastoliikenteen onnettomuuksien tutkinta

- Liikenneturvallisuuden lisäämiseksi suoritettavasta tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta säädettiin laki vuonna 2001.
- Liikennevakuutuskeskus huolehtii liikenneonnettomuustutkinnan järjestämisestä, ylläpitämisestä ja hallinnoinnista.
- Tutkintaa ohjaa LVM:n asettama liikenneonnettomuuksien tutkinnan neuvottelukunta. Neuvottelukunta toimii Liikennevakuutuskeskuksen yhteydessä.
- Liikenneonnettomuuksien tutkinnasta huolehtivat tutkijalautakunnat.

Liikenneturvan toiminta ja Liikennevakuutuskeskuksen järjestämä tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinta rahoitetaan kokonaan tai lähestulkoon kokonaan vakuutusyhtiöiltä kerättävän liikenneturvallisuusmaksun tuotolla.

Esityksen tausta

- Liikenneturvallisuusmaksusta annettu laki (471/2016) tulee voimaan 1.1.2017.
- Lain myötä liikenneturvallisuustyön rahoitus tulee budjettitalouden piiriin ja muuttuu valtionavustukseksi, johon sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).
- Rahoitusmallin muutos vaikuttaa lailla säädettyjen Liikenneturvan ja tie- ja maastoliikenteen onnettomuuksien tutkinnan rahoitus- ja ohjausmalleihin.
    - Rahoitusta ei voida enää vuoden 2017 puolella hoitaa voimassa olevien Liikenneturvasta sekä tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta annettujen lakien mukaisesti

Esityksen tavoitteet ja sisältö

Päätavoitteena on kyseessä olevien lailla säädettyjen toimintojen jatkuminen liikenneturvallisuusmaksua koskevan lain tullessa voimaan 1.1.2017.

Rahoitusmallin muutos merkitsee sitä, että toimintaa koskevien suunnitteluasiakirjojen laatiminen ja vahvistaminen sekä toiminnan ohjaus ja valvonta tulevat osaksi valtionavustusmenettelyä ja siten suunniteltuna valtionapuviranomaisena toimivan Liikenteen turvallisuusviraston tehtäväksi.

Laki Liikenneturvasta

- Rahoitus- ja ohjausmallia koskevat muutokset.
- Lisäksi otetaan huomioon perustuslaista aiheutuvat lakitekniset muutostarpeet.

Esitys ei rahoitus- ja ohjausmallia lukuun ottamatta vaikuta Liikenneturvan toiminnan järjestämiseen ja ylläpitämiseen.

Laki tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta

- Rahoitus- ja ohjausmallia koskevien muutosten lisäksi lain rakenteessa otetaan huomioon perustuslain edellyttämät lakitekniset muutokset.
- Liikenneonnettomuuksien tutkinnan neuvottelukunta ehdotetaan lakkautettavaksi. Tavoitteena on tehostaa työskentelytapoja ja hyödyntää verkostomaista yhteydenpitoa tutkintatoimen ja viranomaisten välillä.
- Liikennevakuutuskeskuksen tehtävät ja tutkintaa koskevat säännökset siirretään tie- ja maastoliikenteen onnettomuuksien tutkinnasta annetusta valtionneuvoston asetuksesta lakiin. Nykyisen tie- ja maastoliikenteen onnettomuuksien tutkinnasta annetun lain ja sen perusteella annettujen valtioneuvoston asetukset kumotaan.
- Lakiehdotukseen sisältyvillä tutkintaa varten tarvittavien tietojen tiedonsaantioikeuksien lisäyksillä varaudutaan digitalisaation mukanaan tuomiin muutoksiin toimintaympäristössä

Keskeiset vaikutukset Liikenneturvan ja onnettomuustutkinnan kannalta

Laki Liikenneturvasta

- Liikenneturvan rahoitus- ja ohjausmalli selkeytyy.
- Vastuu ohjauksesta ja valvonnasta siirtyy LVM:stä Liikennevirastolle hallitusjäsenyyden kautta ja Liikenteen turvallisuusvirastolle osana valtionavustusmenettelyä.
- Esitys ei rahoitus- ja ohjausmallia lukuun ottamatta vaikuta Liikenneturvan toiminnan järjestämiseen ja ylläpitämiseen.

Laki tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta

- Tutkinnan rahoitus- ja ohjausmalli selkeytyy.
- Liikennevakuutuskeskus huolehtii edelleen liikenneonnettomuuksien tutkintatoiminnan ylläpitämisestä, yleisestä järjestämisestä ja suunnittelusta
- Liikenneonnettomuuksien tutkinnan neuvottelukunta lakkautetaan. Siirtyminen kevyemmin hallinnoituun yhteistyöelimeen joustavoittaa toimintaa ja vähentää hallinnollista taakkaa. Samalla sääntelyä pystytään keventämään asetuksia kumoamalla.